

INSTITUUT VOOR PLANTENVEREDELING,
W A G E N I N G E N .

EERSTE BESCHRIJVENDE RASSENLYST

1924.

(herdruk).

Opgemaakt ingevolge de beschikking van den Minister van Binnenlandsehe
Zaken en Landbouw van 21 October 1924, Directie van den Landbouw
No. 2151, 1e. Afdeling.

In de Nederlandsche Staatscourant van 30 Juni 1914, No. 150, is een reglement gepubliceerd betreffende de erkenning van in Nederland gekweekte rassen van landbouwgewassen door het Instituut voor veredeling van landbouwgewassen.

Dit reglement stelde de kweekers in de gelegenheid, hunne rassen door het Instituut te doen onderzoeken en, wanneer gebleken was dat het ras werkelyk nieuw en als zoodanig zuiver was en voor verbouw in den landbouw voldoende waarde had, kon door het Instituut onder bepaalde voorwaarden het ras worden "erkend".

Enkele kweekers hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt en men mag aannemen dat de door het Instituut verrichte onderzoekingen hebben bygedragen tot verspreiding van goede rassen.

Door den loop der omstandigheden is bovenbedoelde erkenningsdienst eenigszins los komen te staan van andere maatregelen die in het belang van de teelt van uitmuntende rassen worden genomen, en daar het my voorkomt dat het werk van het Instituut het hoogste nuttig effect zal opleveren indien het wordt verricht in nauw verband met dat van Rykslandbouwconsulenten, keuringsorganisaties, kweekers en verdere personen en instellingen die op het gebied van plantenveredeling, onderzoek en verspreiding van goede rassen werkzaam zyn, is door my aan de Directie van den Landbouw voorgesteld, het reglement van 1914 zoodanig te wyziggen, dat bedoelde samenwerking meer tot ontwikkeling kon komen.

Zoodra de vereischte goedkeuring van het Ministerie verkregen is, hoop ik het gedachte schema uitvoeriger te ontvouwen.

Een der onderdoelen daarvan is : de verzameling van zooveel mogelijk gegevens omtrent de waarde van rassen voor de practyk en de jaarlyksche publicatie van een lyst, waarin deze ervaringen zyn samengevat.

Deze lyst wordt hierby voor de eerste maal in het licht gegeven. Zy is samengesteld op grond van aan het Instituut voorhanden gegevens, met medewerking van Rykslandbouwconsulenten en een aantal belangstellende personen uit alle deelen van het land.

By de samenstelling is naar voldoende doch niet naar volledige compleetheid gestreefd. Er zyn, naast de in deze lyst vermelde rassen, een aantal rassen die op zeer kleine schaal worden verbouwd of geprobeerd, soorten waarover weinig gegevens kunnen worden verkregen en waarvan niet te voorzien is dat ze binnen afzienbaren tyd batoekenis voor den landbouw zullen krygen. Deze zyn weggelaten. De suikerbietten zyn weggelaten omdat de keuze der rassen algemeen by de fabrikanten berust en deze er toe zyn overgegaan betrouwbare gegevens te verzamelen door uitgebreid proefveldonderzoek, waarvan nog geen resultaten bekend zyn. Ook van de zgn. "landrassen" zyn er slechts enkele vermeld, niet omdat deze gewoonlyk onbelangryk zyn, doch omdat het nog niet mogelijk was hunne eigenschappen voldoende te vergelyken en te precificeeren.

By de verzameling van het oordeel van deskundigen uit verschillende landbouwstrekken bleken niet zelden de meeningen verdeeld. In die gevallen is by het redigeeren der beschryving de kwestie zooveel mogelijk in het midden gelaten teneinde ze door bestudeering nader te kunnen oplossen.

Ik hoop dat in volgende jaren de beschryvingen gaandeweg vollediger kunnen worden en doe gaarne een beroep op de medewerking van alle belangstellenden om dit doel te bereiken.

Dit beroep geldt in het byzonder voor de onder aan de lyst vermelde - en ook niet genoemde - "beproeuvenswaardige rassen". Deze rassen zyn nieuw of althans nog te weinig bekend om ze als "aanbevelenswaardig" te kunnen bestempelen. Enkele er van zullen wellicht later van deze lyst moeten worden afgevoerd, andere zullen naar de eerste categorie verhuizen.

Ik acht het een voornaam landbouwbelang, dat een afdoend oordeel over de waarde van nieuwe rassen in den kortst mogelyken tyd kan worden gevormd. Een zeer goed ras kan daardoor spoedig die uitbreiding verkrygen, die het toekomst; hoe spoediger een minderwaardig product van het tooneel verdwynt, hoe beter.

Wie meehelpt onze kennis aangaande de rassen te verryken, bewyst rechtstreeks een dienst aan de landbouwpractyk.

Wageningen,
1 September 1924.

DE DIRECTEUR VAN HET
INSTITUUT VOOR PLANTENVEREDELING,

C. Broekema.

Een ontwerplyst werd aan verschillende medewerkers ter beoordeeling toegezonden. Ongelukkigerwyze hebben enkele bladen dit ontwerp zonder onze voorkennis afgedrukt. Aangezien het ontwerp sindsdien nog belangrijke wyzigingen heeft ondergaan, wordt men verzocht aan deze voorbarige publicatie geen aandacht te schenken.

LYST VAN AANBEVELENSWAARDIGE RASSEN.

-----

1. WILHELMINA TARWE.

Kwecker : Prof.Dr.L.Broekema,Wageningen.
 Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling,Wageningen.
 Goed uitstoelingsvermogen.Middelmatig lang,stevig stroo;matige bladontwikkeling.Bladeren styf opgericht;aar matig dicht geschakeld,goed gevuld. Korrel middelmatig groot,kleur korrels vaak iets geelachtig en halfglazig. Wintervastheid voor het Noorden des lands niet voldoende in strenge winters.Weerstandsvermogen tegen roest goed. Productievermogen korrel zeer goed,stroo goed.
 Het meest algemeen verbouwde tarweras in Nederland.Verdraagt laat zaaien goed.

2. IMPERIAAL IIa TARWE.

Kwecker : het Instituut voor Plantenveredeling,Wageningen.
 Vermeerderd door G.C.van Balen Blanken,Anna Paulowna.
 Uitstoelingsvermogen voldoende,doch geringer dan dat van Wilhelmina tarwe. Stroo stevig,vry lang,rykè bladontwikkeling,bladeren meer hangend;aar dicht geschakeld,regelmatig van bouw.Korrel groot,dik,goed gevuld,melig,mooi blank. Wintervastheid voor het Noorden des lands niet voldoende in strenge winters. Weerstandsvermogen tegen roest goed. Zaad- en stroo-opbrengst zeer goed.

3. MILLIOEN III TARWE.

Kwecker : het Instituut voor Plantenveredeling,Wageningen.
 Vermeerderd door P.Scheele de Putter,Biezelinge.
 Sterk uitstoelend stroo- en bladryk ras met matig dicht geschakelde, zeer goed gevulde aar. Verdraagt laat zaaien goed. De groote dikke korrels zitten iets los in de aar. Het gewas vertoont overigens veel overeenkomst met Imperiaal IIa;iets later ryp,stroo langer en iets minder styf.

4. MANSHOLT'S WITTE DIKKOP TARWE I.

Kwecker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
 Wintervastheid voor het Noorden van ons land vry goed. Bladryk;donkergroene bladeren en halm.Stroo matig styf,middelmatig lang.Weinig vatbaar voor roest. Aar tamelyk lang,wyder geschakeld dan Wilhelmina. Korrel groot,geelwit. Opbrengstvermogen aan zaad goed.

5. MANSHOLT'S WITTE DIKKOP TARWE III.

Kwecker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
 Wintervast. Stroo tamelyk lang en fyn;vry stevig,doch iets minder styf dan dat van Wilhelmina. Bladeren smal,lichtgroen. In het voorjaar kruipend. Weinig vatbaar voor roest.Aren iets spits en fyn.Korrel middelmatig groot,geelwit. Korrelopbrengst goed. Stroo-opbrengst zeer goed.

6.

SVALÖF'S PANTSER II TARWE.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Uitstoelingsvermogen zeer groot. Ontwikkelt zich in den herfst en winter langzaam. Heeft in het voorjaar een kruipend uiterlyk, eenigszins als gerst. Lang, zeer stevig en hard stroo; halm en blad donkergroen. Aar lang, vry los geschakeld, goed gevuld. Korrels groot, langwerpig; echter bleekrood gekleurd, waardoor marktwaarde in ons land over het algemeen merkbaar lager; in natte jaren heeft de qualiteit sterk te lyden. Wintervastheid goed, doch nog niet voldoende in zeer strenge winters. Weerstandsvermogen tegen roest goed. Productievermogen zoowel wat korrel als stroo betreft in de meeste jaren zeer hoog. Rypingstyd een week tot 10 dagen na Wilhelminatarwe. Verdraagt volgens sommigen laat zaaien minder goed.

7.

MANSHOLT'S JAPHET ZOMERTARWE.

Kwecker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.
Stroo middelmatig lang, tamelyk stevig. Matig weerstandsvermogen tegen roest. Vatbaar voor stuifbrand en fusarium, daarom zaaizaadontsmetting steeds noodig. Zaadopbrengst goed; korrel middelmatig groot, vaak minder goed gevuld. Korrelkleur rood; kaf wit. Het meest verbouwde zomertarweras in ons land.

8.

MANSHOLT'S FLETUMER WINTERGERST.

Kwecker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.
Vry kort, styf stroo; aren tegen rypingstyd buigend. Weinig vatbaar voor strepenziekte. Wintervastheid goed; korrel goed gevormd; iets fyn; vroeg ryp; aar vierryig; opbrengstvermogen zeer goed.

9.

MANSHOLT'S WINTERGERST II.

Kwecker : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.
Wintervast. Middelmatig lang, stevig stroo. Nogal vatbaar voor roest; vry goed bestand tegen strepenziekte. Betrekkelyk vroeg rypend; geschikt voor Maartegerst. H.L.-gewicht goed; goede korrelopbrengst; aar vierryig.

10.

BOCUMER WINTERGERST.

Vermeerderd door Wed. Meyer, Bocum Kloosterburen.
Wintervastheid goed; weinig vatbaar voor roest; stroo vry slap; korrelgrootte natig; hoog H.L.-gewicht; aar vierryig; opbrengstvermogen goed.

11.

SVALÖF'S GOUDGERST.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Tweeryige zomergerst; groot uitstoelingsvermogen; stroo niet lang, fyn, doch vry stevig. De aren zyn betrekkelyk dicht geschakeld. De kleur van het gewas maakt even voor en by de ryping een goudbruinen indruk. De kafnaalden (niet echter de korrels) vallen gemakkellyk af. De korrel is klein, goed gevormd, fyn gerimpeld. Productievermogen zeer goed. Rypt ongeveer een week eerder dan Princessegerst. Het meest verbouwde zomergerstas in ons land.

12.

SVALÖF'S ZWANENHALSGERST.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Tweeryige zomergerst; vroeg ryp. Elastisch neerbuigende halm, langer dan by beide voorgaande rassen, doch niet slap. Korrel zeer groot, geelwit, weinig gerimpeld. Aar dicht geschakeld, breed, met afstaande korrels en kafnaalden. Niet erg vatbaar voor strepenziekte en roest. Volgens sommigen opbrengst aan korrels iets minder dan by Goudgerst.

13.

SVALÖF'S PRINCESSEGERST.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Tweeryige zomergerst; stroo middellang, met veel blad, vry slap. Hoog bebladerde stengel. Korrel middelgroot en fyn gerimpeld. Korrelopbrengst goed. In vele streken achtergesteld by Goudgerst. Rypt iets later dan Goudgerst. Stelt minder hooge eischen aan den grond dan Goudgerst.

14.

v. LOCHOW'S PETKUSER WINTERROGGE.

Kweekster : F. v. Lochow, Petkus.
Wordt in ons land op 9 gecontroleerde bedryven vermeerderd.
Stroo vry stevig, middelmatig lang. Wintervastheid goed. Uitstoelingsvermogen goed. Betrekkelyk weinig vatbaar voor roest. Aar vierkant, dicht geschakeld. Aren by ryping iets neergebogen. Korrelopbrengst zeer goed. Kleur korrels grysgroen. Het meest verbouwde roggeras in ons land.

15.

v. LOCHOW'S PETKUSER ZOMERROGGE.

Gekweekt door F. v. Lochow, Petkus.
Uitstoelingsvermogen vry goed. Stroo vry lang, vry stevig. Korrelopbrengst goed. Kleur korrels grysgroen. Rypt ongeveer 7-10 dagen na Petkuser winterrogge.

16.

SVALÖF'S ZEGEHAVER.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Pluin tamelyk styf en klein, doch dicht bezet; pakjes middelmatig lang, dragen sporadisch kafnaalden. Forsche, voldoende stevige, bladryke halm. Korrel wit, met iets lichtbruine tint, dik, kort, stomppuntig, goed gevuld; iets grove kafjes. Hoog H.L.-gewicht. Zeer hoog productievermogen. Vooral geschikt voor klei- en zavelgronden. Wordt echter ook veel op goede zandgronden verbouwd.

17.

MANSHOLT'S HAVER III.

Kweekster : Dr. R. J. Mansholt, Westpolder.
Stroo kort en zeer styf; geen groote bladontwikkeling. Korte, goed gevulde witte korrels, iets kleiner dan die van Zegehaver. Aan te bevelen voor zware gronden in uitstekende consitie, waar andere haverrassen gevaar voor legering loopen. Op minder vruchtbare gronden soms te geringe bodembedekking, waardoor het onkruid zich sterker kan ontwikkelen. Rypt enkele dagen eerder dan Zegehaver. Geschikt voor dekvrucht.

18. MANSHOLT'S HAVER IIB.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.

Stroo matig lang,vry styf. Pluim vry los gebouwd. Korrel lang,minder goed gevuld,kleur grauwwit,vaak echter minder blank. H.L.-gewicht minder dan by Zegehaver. Opbrengstvermogen goed. Rypt ongeveer 4 dagen eerder dan Zegehaver.

19. MANSHOLT'S HAVER I.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.

Stroo,volgens mededeeling van den kweeker,thans minder bladryk en korter dan vroeger. Korrel hooggeel,over het geheel iets grooter dan die van Goudenregen haver. Dun van bast; nogal eens gepelde korrels. By slecht weer schynt de kiemkracht nogal achteruit te gaan. Opbrengstvermogen goed.

20. SVALÖF'S GOUDENREGENHAVER.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging,Svalöf.

Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy,Svalöf.

Stroo fyn,elastisch,doch styf. Rypingstyd middelmatig vroeg. Korrel klein,hooggeel;laag bastgehalte. Productievermogen goed. Hoog H.L.-gewicht. Vooral geschikt voor zandgronden. Wordt in de kleistreken door sommigen geteeld voor zaaizaad,waarnaar gewoonlyk vraag is uit het buitenland en de zandstreken.

21. ZWARTE PRESIDENTHAVER (landras).

De vroegstrypende haver die hier te lande verbouwd wordt. Byna tegelyk met Petkuser ryp. Zwarte haver;matig korrelgewicht en H.L.-gewicht.Middelmatig lang,vry slap stroo. De korrels zitten vry los in de pluim.Geschikt voor ontginningen en zand- en veengronden,doordat deze haver minder gevoelig is voor ontginningsziekten dan de bekende witte haverrassen. Staat in productieviteit op de meeste gronden ten achter by de witte haverrassen.

22. MANSHOLT'S KORTSTROO GROENE ERWT.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.

Middelmatig,kort stroo,van gelykmatige lengte;bloeityd middelmatig vroeg;opbrengstvermogen zeer goed.

23. MANSHOLT'S GEKRUISTE EXTRA KORTE GROENE ERWT.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.

Zeer kort,veerkrachtig,in den top gerantk stroo;bloeit eenige dagen eerder dan Mansholt's kortstroo groene erwt;is eerder afgebloeid en rypt gelykmatiger af. De peulen zitten meest in den top. Erwt iets grooter,doch minder zuiver rond. Opbrengstvermogen zeer goed. Dit ras heeft op vruchtbare,onkruidvrye gronden het voorgaande ras grootendeels verdrongen.

24. MANSHOLT'S KORTSTROO SCHOKKER ERWT.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
Stroo iets langer dan Mansholt's kortstroo groene erwt. Erwten groot en kantig. Sporadisch komen steeds enkele ronde en minder kantige erwten voor. Opbrengst goed, doch geringer dan dat van Mansholt's groene erwtenrassen.

25. WAALSCHE BOONEN. (landras).
-----26. MANSHOLT'S WIERBOON.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
Grootte der boon tusschen die van Waalsche boon en paardeboon;vry plat. Stroo vry kort en stevig;lage peulaanzetting.

27. PAARDEBOONEN (landras).
-----28. DUIVEBOONEN (landras).

De vier boonrassen vertoonen in meerdere eigenschappen in de genoemde volgorde een stygende of dalende reeks. De Waalsche boon heeft de grootste en de platste zaden, het geringste aantal peulen, de laagste peulaanzetting, de geringste stroolengte, de lichtste bloemkleur, vroegste bloeien rypingstyd. De grenzen tusschen de vier rassen zyn niet scherp, bovendien wordt de scheiding in verschillende provincies verschillend getrokken, vooral wat de paardeboonen betreft. Waalsche en wierboonen worden uitsluitend op kleigrond verbouwd.

29. MANSHOLT'S HAMBURGER KOOLZAAD.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
Kort stroo, vroeg ryp, bloem lichtgeel. Korrel vry klein. Geeft meer opslag, vooral in droge jaren, dan de vroegere landrassen. Opbrengstvermogen zeer goed. Dit ras wordt thans algemeen verbouwd.

30. MANSHOLT'S KARWY.

Kweeker : Dr.R.J.Mansholt,Westpolder.
Iets later rypend dan ouderwetsche karwy;opbrengstvermogen goed.

31. EERSTELINGEN AARDAPPEL.

(synoniemen : Schotsche muis, Midlothian early).
Van Engelsche oorsprong. Zeer vroege, geelvleezige consumptieaardappel. Mooi gevormde knollen. Vatbaar voor Phytophthora en wratziekte; iets vatbaar voor bladrol. Opbrengstvermogen zeer goed.

32. EIGENHEIMER AARDAPPEL.

Kweeker : G.Veenhuizen, Sappemeer.
Geelvleezige, middelvroeg consumptieaardappel; dient ook als fabrieksaardappel; zeer hoog productievermogen; vatbaar voor Phytophthora-ziekte en wratziekte (vooral in de knollen), zeer vatbaar voor mozalekziekte. Wordt op alle grondsoorten algemeen verbouwd.

(De Blauwe Eigenheimer (knopvariatie) onderscheidt zich alleen van de gewone Eigenheimer door de blauwe kleur der schil).

33. ZEEUWSCHE BLAUWE.

Kweker onbekend.

Geelvleezige consumptieaardappel met blauwe schil. In sommige steden zeer gewaardeerd als eetaardappel. Opbrengstvermogen geringer dan van Eigenheimer. Knollen duurzaam. Vatbaar voor Phytophthora, zoowel in het loof als in de knol, vatbaar voor mozaiekziekte en wratziekte. Wordt byna uitsluitend op kleigrond verbouwd.

De Zeeuwsche Bonte is een knopvariatie uit Zeeuwsche Blauwe; deze schynt vatbaarder te zyn voor degeneratieziekten.

34. INDUSTRIE AARDAPPEL.

Kweker : von Modrow, Gwisdzyn, Neumark, Westpruisen.

Geelvleezige, late eetaardappel, vooral geschikt voor export naar Duitsland en België. Zeer hooge opbrengst; duurzaam; minder vatbaar voor Phytophthora dan Eigenheimer; vatbaar voor mozaiekziekte, bladrol en wratziekte. Wordt hoofdzakelyk in onze Zuidelyke provincies verbouwd.

35. BRAVO AARDAPPEL.

Kweker : G. Veenhuizen, Sappemeer.

Zeer duurzame, geelvleezige consumptieaardappel; loof geelgroen; minder vatbaar voor Phytophthora dan de Eigenheimer in het loof; zeer vatbaar voor bladrol en wratziekte; de knollen zyn zoo goed als niet vatbaar; om deze reden wordt de Bravo veel op zwaren grond verbouwd, geen aardappel voor lichte gronden. Opbrengstvermogen kleiner dan van Eigenheimer. De zgn. Groene Bravo (knopvariatie met donkerder groen loof) heeft betrekkelijk weinig ingang gevonden.

36. THORBECKE AARDAPPEL.

Kweker : G. Veenhuizen, Sappemeer.

Witvleezige fabrieksaardappel; zeer hoog productievermogen; hoog zetmeelgehalte; minder vatbaar voor Phytophthora; vatbaar voor bladrol, mozaiekziekte en wratziekte. Wordt uitsluitend in de Veenkoloniën verbouwd.

37. ROODE STAR AARDAPPEL.

Kweker : G. Veenhuizen, Sappemeer.

Geelvleezige, late consumptieaardappel. Zeer hoog productievermogen; duurzaam; weinig vatbaar voor Phytophthora, vatbaar voor mozaiekziekte en eenigszins vatbaar voor bladrol en zwartbeenigheid; weinig vatbaar voor wratziekte. Wordt op alle grondsoorten verbouwd. In de laatste jaren vindt de Bonte Roode Star (knopvariatie uit Roode Star) eenige verbreiding.

38. JAAPJESBIET.
-----

39. VERSCHILLENDE DEENSCH E BARRES VOEDERBIETENSTAMMEN.
-----

40. ECKENDORFER MANGELWORTEL.

Doze rassen worden door meerdere zaadtelers voor zaadwinning geteeld en in den handel gebracht. Het peil waarop de selectie by de verschillende zaadkweekers staat, is zeer verschillend, zoodat de met deze rassen verkregen uitkomsten sterk afhankelijk zyn van de herkomst van het gebezigde zaad.

41. ROOSENDAALSCH E KLAVER. (landras).
-----42. MAASKLAVER. (landras).

In het algemeen wordt inlandsche klaver boven buitenlandsche geprefereerd. Garantie voor inlandsche afkomst wordt verkregen door keuringen op stam door de boerenbonden in Brabant en Limburg en voor de omstreken van Roosendaal door de Vereeniging de "Klaverbloem", terwyl in andere provincies sporadisch dergelyke keuringen plaats hebben. In het Noorden des lands wordt op dezelfde wyze witte klaver gekeurd. De keuringen hebben overigens hoofdzakelyk betrekking op het voorkomen van zaadonkruiden.

BEPROEVENSWAARDIGE RASSEN.

43. MATADOR TARWE.

 Kweeker : Het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.
 Wintervastheid zeer goed. Stroo middelmatig lang, goed stevig. Tamelyk vatbaar voor roest. Opbrengstvermogen vermoedelyk iets geringer dan van Wilhelmina tarwe. Kleur der kafjes roodbruin. Kleur der korrels geelwit. Bakkwaliteit der tarwe zeer goed. Korrels zitten goed vast. Beproevenswaardig voor de rivierklei.
44. ALGEBRA TARWE. (vroeger W x WD XIV genoemd).

 Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.
 Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.
 Zeer bladryk; groote korrel van goede kwaliteit; wintervastheid en weerstandsvermogen tegen roest vermoedelyk als by Wilhelmina.
45. E x W A A TARWE. (voorloopige naam).

 Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.
 Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.
 Kort, styf stroo, met iets meer gedrongen aar dan de Wilhelmina tarwe. Weinig vatbaar voor roest. Korrel goed gevuld en blank.
46. W x E P TARWE. (voorloopige naam).

 Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema, Wageningen.
 Vermeerderd door het Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.
 Stroolengte iets onregelmatig; meer blad dan by Wilhelmina tarwe. Groote, dichtgeschakelde aar; groote, geelachtige korrel; opbrengstvermogen zeer goed.
47. SVALÖF'S PANTSER III TARWE.

 Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereniging, Svalöf.
 Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
 Stroo iets korter dan by Pantser II; iets eerder ryp, doch later dan Wilhelmina. Korrel rood.
48. SVALÖF'S RIDDERTARWE.

 Kweekster : De Zweedsche Zaaizaadvereniging, Svalöf.
 Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
 Groot uitstoelingsvermogen; stevig stroo; dofroode korrel; rypingstyd als Pantser III.
49. KRUISINGSANGELTARWE.

 Kweeker : Prof. H. K. H. A. Mayer Gmelin, Wageningen.
 Gebaarde tarwe met wit kaf en witte korrel. Vry goede opbrengst. Tamelyk wintervast. Stroo voldoende stevig. Minder last van musschenschade dan ongebaarde tarwe. Beproevenswaardig voor de rivierklei.

50.

HEIL'S FRANKENGERST H .

Kweeker : Georg Heil, Gelchsheim, Unterfranken.
Tweeryige zomergerst; groote korrels, staat in rypingstyd tussohen Zwanen-
halsgerst en Goudgerst. Dit ras heeft in Groningen een goeden indruk ge-
maakt.

51.

GERMANIA ZOMERGERST.

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen.
Vierryige gerst met sterk uitstoelingsvermogen; behoorlyk styf; bladryk.
Weinig vatbaar voor roest en strepenziekte; gelyk ryp met Goudgerst. Op-
brengstvermogen goed, met op wintergerst gelykende korrels, geschikt voor
pelgerst.

52.

H x C GERST. (voorloopige naam).

Kweeker : Prof. Dr. L. Broekema en Instituut voor Plantenveredeling.
Vierryige wintergerst. Stroo lang, bladryk, iets slap, vatbaar voor strepen-
ziekte en brand. Groote, losgeschakelde aren met groote korrels. Vermoede-
lyk goede opbrengst. Verliest by het oogsten gemakkelyk zaad.

53.

VINDICAT GERST.

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen.
Vierryige wintergerst; goed gevulde, gedrongen aar; goed styf stroo. Weinig
vatbaar voor ziekten; opbrengstvermogen vermoedelyk goed.

54.

SVALÖF'S PANTSERROGGE.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Tot 1923 werd dit ras Svalöf's Staalrogge genoemd. Uitstoelingsvermogen
goed. Groeit in het begin langzamer en lydt soms teveel in den winter.
Stroo stevig, middelmatig lang, iets korter en styver dan by Petkuser win-
terrogge. Aar over het geheel iets minder dicht geschakeld dan by Pet-
kuser winterrogge. Korrelopbrengst zeer goed. Korrels gemengd kleurig.

55.

BUHLENDORFER ROGGE.

Kweeker : J. Sperling, Buhlendorf (Anhalt).
Groene korrels; stroo minder styf dan van andere rassen.

56.

SVALÖF'S KONINGSHAVER.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Forsch, voldoende styf stroo; opbrengstvermogen goed.

57.

SVALÖF'S KROONHAVER.

Kweekster : Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Korrel iets spits; met dit ras zyn in de oude veenkoloniën gunstige erva-
ringen verkregen.

58.

SVALÖF'S GROOTMOGOLHAVER.

Kweekster : de Zweedsche Zaaizaadvereeniging, Svalöf.
Vermeerderd door de Zweedsche Zaaizaadmaatschappy, Svalöf.
Zwarte haver, met groot uitstoelingsvermogen. Ontwikkelt zich in den be-
ginne niet vlug. Zaaizaadontsmetting aan te bevelen wegens gevoeligheid
voor brand. Lang en veel, doch vry stevig stroo. Korrel lang, met wat groo-
te kafjes, waardoor hl-gewicht niet zeer hoog. Laat ryp, een week na Zege-
haver. Zaad vast aan de pluim. Met dit haverras zyn op oude zandgronden
gunstige resultaten verkregen.

59.

v. LOCHOW'S GELE HAVER.

60.

SCHOKKER WIERSMA - YPEY.

Kweeker : J.P. Wiersma, Leeuwarden. Vermeerderd door R. Ypey, Ferwerd.
Stroo matig lang, korrels iets kleiner dan van Mansholt's schokkererwt.
Veelal komen ronde erwten voor. Opbrengstvermogen goed.

61.

MANSHOLT'S VROEGE FLETUMER ROZYNERWT.

Vroeg ryp; kort stroo; korrel groot, gedeukt, bruin gespikkeld met zwarte
kiem.

62.

LUGDUNA TUINBOON.

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen.
Groote boon; lofryk gewas; vry hooge peulaanzetting; zeer goede opbrenger;
zeer mooi blank zaad.

63.

MAJOR BRUINE BOON.

Kweeker : Prof. H.K.H.A. Mayer Gmelin, Wageningen.
Vermeerderd door C. Zandee, Kloetinge.
Korte, gelykmatige loofontwikkeling, geheel zonder ranken; boon groot.

64.

G x H KOOLZAAD. (voorloopige naam).

Kweeker : Instituut voor Plantenveredeling, Wageningen.
Iets forscher, doch minder gelykmatig dan Mansholt's Hamburger koolzaad.
Groote houwen en groote korrels. Bloeit later doch is tegelyk ryp met
Mansholt's Hamburger koolzaad. Opbrengstvermogen zeer goed. Voorzoo-
ver kan worden waargenomen, geeft dit ras minder last van opslag.

65.

ZAADVASTE KARWY.

Kweeker : Dr. Zylstra, Groningen.
De vruchten zitten by dit ras zeer vast aan de plant.

66.

ALBION MOSTERD.

Kweeker : Prof. C. Broekema, Wageningen.
Goede opbrengst; gelykmatig zware, mooi gele korrels; vry kort stroo.

67.

ZAZA BLAUWMAANZAAD.

Kweeker : Prof.C.Broekema,Wageningen.

Zeer gelykmatig,lichtbloeiend;ronde koppen;mooie zaadkleur;opbrengst ver-
moedelyk iets hooger dan landras.

68.

BINTJE AARDAPPEL.

Kweeker : K.L.de Vries,Suameer.

Geelvleezige,middelvroeg aardappel,geschikt voor export. Goed opbrengst-
vermogen en mooie knolvorm.

69.

TRIUMF AARDAPPEL.

Kweeker : H.B.Veerkamp,Nieuw-Compagnie.

Lichtgeelvleezige aardappel;middelvroeg ryp;weinig vatbaar voor mozaiek-
ziekte,bladrol en wratziekte;matig vatbaar voor Phytophthora;opbrengst-
vermogen zeer goed. Zetmeelgehalte niet hoog.

70.

KAMPIOEN AARDAPPEL.

Kweeker : G.Veenhuizen,Sappemeer.

Duurzame,geelvleezige,middelvroeg consumptie- en fabrieksaardappel.
Loof vaak minder goed dekkend. Hoog zetmeelgehalte;opbrengstvermogen
zeer goed;tame lyk vatbaar voor Phytophthora en wratziekte.
